

BANK SEKTORIDA OPERATSION SAMARADORLIKNI OSHIRISH**Maxamadov Sherzodbek Shuxrat o'g'li**

Hamkorbank ATB Qo 'rg'ontepa UB XO Chakana biznes bo'limi boshlig'i

Bank moliya akademiyasi Bank ishi yunalishi tinglovchisi

Tel: +998914989101

Kalit so'zlar: operatsiyalar, operatsion samaradorlik, moliyaviy xizmatlar, vazifalar, xodimlar bilan ishlash

Kirish: Kelgusi o'n yil ichida bank ishi o'zgaradi va muassasalar o'z operatsiyalarini o'zgartirish yo'lini tanlashlari kerak. "Fintech" va "lean" business modellari tomonidan shubha ostiga qo'yilgan banklar hali ham mahsulotlarning boyligini yoki foydalanuvchi tajribasini qurbon qilmasdan, yanada samarali jarayonlarni qabul qilishi kerak bo'ladi.

Bank sektori yangi texnologiyalarni qabul qilish zarur bo'lgan darajaga yetdi, shu bilan birga eski tizimlarni modernizatsiya qilish zarur bo'ladi. Avtomatlashtirish va o'z-o'ziga xizmat ko'rsatish endi kundalik hodisalar bo'lib, mijozlarni samarali tajriba o'tishga o'rgatadi.

Biroq, eski banklar yangi mahsulotni yaratishda kerakli tezlikka erisha olmagan holda, hanuzgacha ofislarga va tashqi ko'rinishga sarmoya kiritmoqdalar. Olingan xizmat nafaqat bankning pastki chizig'iga zarar yetkazishi, balki mijozlarning jalb qilinishiga ham putur yetkazishi mumkin.

Zamonaviy dunyoda raqobatbardosh bo'lib qolish uchun banklar ofis va interyerlarga ortiqcha sarmoya kiritish o'rniga o'z jarayonlarini qayta ko'rib chiqishlari kerak. Ko'proq xodimlarni jalb qilish ham avtomatlashtirish davrida yaxshiroq xizmat ko'rsatishga javob emas. Ish joylarini ta'minlash sirtida ijobiy ko'rinadi, bu ishlar ko'pincha avtomatlashtirilishi

mumkin bo'lgan monoton jarayonlarni o'z ichiga oladi. Shu bilan birga, iste'dod insonni jalb qilish zarur bo'lgan sohalarga ishora qilishi mumkin.

Bank sektori ma'lumotlari shuni ko'rsatadiki, modernizatsiya oldinga yo'naltirilgan xizmatda tez sodir bo'ldi. Avtomatik ofislar va onlayn to'lov tizimlari kassalarni almashtiradi. Ammo banklarning orqa ofislari eski tizimlarning ishini kuchaytirish uchun hali ham uzoq jarayonlarni talab qiladi. Ushbu jarayonlarni avtomatlashtirish texnologiyasi yordamida boshqarish mumkin, bu IT bo'limida inson ishtirokini kamaytiradi, tranzaksiyalarni ko'rib chiqish va umumiy buxgalteriya jarayonlarini ham albatta.

Yangi kelgan fintech mahsulotlari yangi yaratilgan jarayonlar va dasturiy ta'minot yordamida yalang'och suyak operatsiyasini bajarishi mumkin. Ammo banklar dizayn, umumiy biznes vazifalari, shuningdek, IT bo'limlarining ishlash tartibi bilan bog'liq.

Bank jarayonlari vaqt o'tishi bilan ham qoidalar, ham ichki qarorlar asosida murakkablashdi. Shunday qilib, bu jarayonlarni qamrab oladigan dasturiy ta'minotni qayta qurish uchun yillar kerak bo'lishi mumkin. Bankning o'zi optimallashtirilmagan protseduralar va vaqtinchalik asosda yaratilgan uzoq ichki jarayonlardan boshlanishi mumkin.

IT bo'limlari xavfsizlik va tizim qurilishi jihatidan har xil kun tartibiga ega bo'lishi mumkin, samaradorlik va tartibga solish talabini sezmaydilar. Ichki bank IT bo'limlari eski ish oqimini almashtirish uchun yangi dasturiy ta'minot yaratishga qodir bo'lmasligi mumkin.

Banklar avtomatlashtirish vositalariga ega bo'lishi va o'z jarayonlarini iloji boricha avtomatlashtirishi kerak. Odamlar faqat inson hissasini talab qiladigan ishlarni bajarishlari kerak. Bankdagi boshqa barcha jarayonlar (operatsiyalar, IT va boshqalar, avtomatlashtirilgan bo'lishi kerak). Jarayon xarajatlarini kamaytirishdan tashqari, avtomatlashtirish vositalari xodimlarning ish unumdorligini oshirishga yordam beradi, bu esa banklarga bir xil miqdordagi xodimlar bilan ko'proq operatsiyalarni va katta hajmdagi faoliyatni amalga oshirishga imkon beradi.

Optimallashtirilgan "backend" jarayoni ilgari inson tomonidan boshqariladigan murakkab jarayonsiz mavjud bo'lmagan yangi mahsulotlarga yaxshiroq kirishni anglatishi mumkin. Bankning daromad manbalarini soddalashtirish uchun kreditlarga, shuningdek boshqa savdo va investitsiya mahsulotlariga kirishni backendda avtomatlashtirish mumkin. AI va algoritmik jarayonlarning qo'shilishi mahsulotni taklif qilish va qaror qabul qilish uchun kengaytirilgan imkoniyatlarni ham anglatishi mumkin.

"Backend" jarayonini optimallashtirish va IT bo'limi soddalashtirish yoki to'g'ridan-to'g'ri ishdan bo'shatishga aylanmaydi. Bank jarayonlari har bir mijoz uchun moslashtirilgan bo'lishi mumkin bo'lgan vaziyatda, ammo avtomatik bo'lib qoladi va insonning kam hissasini talab qiladi. Jarayonni jalb qilish misollariga oddiy o'tkazmalardan tortib kredit so'rovlariga yoki ma'lumot so'rovlariga qadar har qanday vazifa kiradi.

Jarayon va ish jarayonini takomillashtirish, shuningdek, bank bilan birinchi aloqada bo'lish va yangi hisob ochish kabi foydalanuvchi bortidagi vazifalarni optimallashtirishi mumkin. Tezlik juda muhim, chunki zamonaviy foydalanuvchilar fintech yoki kredit ilovalari bilan ishlash tajribasiga asoslanib, faqat bir necha soniya kutishi mumkin.

So'nggi o'n yil ichida banklarning monopoliyasiga qarshi kurash olib borildi va aksariyat tashkilotlar uchun soddalashtirish va barqarorlikka erishish katta vazifadir. Barqarorlik va optimallashtirish, shuningdek, banklar kichikroq va sodda bo'lishini va ularning foydasi zarar ko'rishini anglatmaydi. Avtomatlashtirish va qo'shilgan mahsulotlarning potentsial maqsadi banklarning pastki qatorini ko'paytirishi mumkin.

Barqarorlik, shuningdek, soddalashtirish bilan birga keladi, ya'ni banklar o'zlarining texnologik tizimlarini yangi qatlamlar bilan qurishdan bosh tortishlari va buning o'rniga oxirgi foydalanuvchini hisobga olgan holda jarayonlarni qayta qurishlari kerak.

Evolutsiya tijorat va investitsiya banklari uchun barcha darajalarda mavjud bo'lishi mumkin, bu mahsulot o'sishi va tezroq yechimlarning yangi davrini keltirib chiqaradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, operatsion samaradorlikni oshirish tez rivojlanayotgan moliyaviy xizmatlar davrida rivojlanishga intilayotgan banklar uchun ustuvor vazifa bo'lishi kerak. Raqamli texnologiyalar va ma'lumotlarga asoslangan tushunchalarni qo'llash orqali banklar samarasiz analog va qog'ozga asoslangan jarayonlarni soddalashtirilgan, avtomatlashtirilgan ish oqimlariga aylantirishi mumkin. Bu ularga xarajatlarni kamaytirish, aylanish vaqtini yaxshilash, chaqqonlikni oshirish va mijozlar tajribasini oshirish imkonini beradi. Qisqa muddatli investitsiyalar talab qilinishi mumkin bo'lsada, operatsion samaradorlikning uzoq muddatli foydalari banklarning raqobatbardosh joylashuvi va kelgusi yillar davomida rentabelligini kuchaytirishi mumkin. Ushbu maqolada keltirilgan asosiy yo'nalishlar bo'yicha yo'naltirilgan sa'y-harakatlar bilan banklar o'z operatsiyalari samaradorligini oshirish uchun muhim imkoniyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Al-Tamimi, H., Hussein, A., Miniaoui, H. va Elkelish, V. V. (2015). Ko'rfaz hamkorlik kengashi mamlakatlarida moliyaviy risk va islom banklarining faoliyati. Biznes va moliya tadqiqotlari xalqaro jurnali, 9(5), 103-112.
2. Asher, J. (1994). Samaradorlik juda uzoqqa borishi mumkinmi? ABA Banking Journal, 43-44, 46, 48-betlar.
3. Berger, A. N. va Mester, L. J. (1997). Qora quti ichida: moliya institutlari samaradorligidagi farqlarni nima tushuntiradi?
4. Cocheo, S. (2000). Din sifatida samaradorlikdan qochish. Amerika Bankirlar Assotsiatsiyasi, ABA Banking Journal, 92 (2), 58-59
5. Devidson, S. (1997). Daromadlilikni o'lchash. Amerika jamiyati bankiri, 6 (10). 48-50